Stadskerk Nijmegen (OCP), 19 januari 2025, tweede zondag na Epifanie;
voorganger: emeritus-bisschop Joris Vercammen (Oud-Katholieke Kerk)

[1e lezing: Jesaja 62, 1-5] (Nieuwe Bijbelvertaling)
1 Omwille van Sion zal ik niet zwijgen,
omwille van Jeruzalem ben ik niet stil,
totdat het licht van haar gerechtigheid daagt
en de fakkel van haar redding brandt.
2 Alle volken zullen je gerechtigheid zien,
alle koningen je majesteit.
Men zal je noemen bij een nieuwe naam
die de HEER zelf heeft bepaald.
3 Je zult een schitterende kroon zijn
in de hand van de HEER,
een koninklijke tulband
in de hand van je God.
4 Men noemt je niet langer Verlatene
en je land niet langer Troosteloos oord,
maar je zult heten Mijn verlangen
en je land Mijn bruid.
Want de HEER verlangt naar jou
en je land wordt ten huwelijk genomen.
5 Zoals een jongeman een meisje tot vrouw neemt,
zo zullen jouw zonen jou ten huwelijk nemen,
en zoals de bruidegom zich verheugt over zijn bruid,
zo zal je God zich over jou verheugen.

[Epistel: 1 Korintiërs 12, 1-12] (Nieuwe Bijbelvertaling)
1 Broeders en zusters, over de gaven van de Geest wil ik u het volgende zeggen.
2 Zoals u weet was u in de tijd dat u nog heidenen was volledig in de ban van goden die taal noch teken geven. 3 Daarom zeg ik u nadrukkelijk: niemand kan ooit door toedoen van de Geest van God zeggen: ‘Vervloekt is Jezus,’ en niemand kan ooit zeggen: ‘Jezus is de Heer,’ behalve door toedoen van de heilige Geest.
4 Er zijn verschillende gaven, maar er is één Geest; 5 er zijn verschillende dienende taken, maar er is één Heer; 6 er zijn verschillende uitingen van bijzondere kracht, maar het is één God die ze allemaal en bij iedereen teweegbrengt. 7 In iedereen is de Geest zichtbaar aan het werk, ten bate van de gemeente. 8 Aan de een wordt door de Geest het verkondigen van wijsheid geschonken, aan de ander door diezelfde Geest het overdragen van kennis; 9 de een ontvangt van de Geest een groot geloof, de ander de gave om te genezen. 10 En weer anderen de kracht om wonderen te verrichten, om te profeteren, om te onderscheiden wat wel en wat niet van de Geest afkomstig is, om in klanktaal te spreken of om uit te leggen wat

daar de betekenis van is. 11 Al deze gaven worden geschonken door een en dezelfde Geest, die ze aan iedereen afzonderlijk toebedeelt zoals hij wil.
12 Een lichaam is een eenheid die uit vele delen bestaat; ondanks hun veelheid vormen al die delen samen één lichaam. Zo is het ook met het lichaam van Christus.

[Evangelie: Johannes 2, 1-11] (Nieuwe Bijbelvertaling)
1 Op de derde dag was er een bruiloft in Kana, in Galilea. De moeder van Jezus was er, 2 en ook Jezus en zijn leerlingen waren op de bruiloft uitgenodigd. 3 Toen de wijn bijna op was, zei de moeder van Jezus tegen hem: 'Ze hebben geen wijn meer.' 4 'Wat wilt u van me?' zei Jezus. 'Mijn tijd is nog niet gekomen.' 5 Daarop sprak zijn moeder de bedienden aan: 'Doe maar wat hij jullie zegt, wat het ook is.' 6 Nu stonden daar voor het Joodse reinigingsritueel zes stenen watervaten, elk met een inhoud van twee à drie metrete. 7 Jezus zei tegen de bedienden: 'Vul de vaten met water.' Ze vulden ze tot de rand. 8 Toen zei hij: 'Schep er nu wat uit, en breng dat naar de ceremoniemeester.' Dat deden ze. 9 En toen de ceremoniemeester het water dat wijn geworden was, proefde – hij wist niet waar die vandaan kwam, maar de bedienden die het water geschept hadden wisten het wel – riep hij de bruidegom 10 en zei tegen hem: 'Iedereen zet zijn gasten eerst de goede wijn voor en als ze dronken zijn de minder goede. Maar u hebt de beste wijn tot nu bewaard!' 11 Dit heeft Jezus in Kana, in Galilea, gedaan als eerste wonderteken; hij toonde zo zijn grootheid en zijn leerlingen geloofden in hem.

[overweging:]
Zusters en broeders,

Gezondheid! De vriendelijke klank van tegen elkaar aantikkende glazen waarmee we elkaar welkom heten in het nieuwe jaar geeft iets van licht in onze harten. We wensen elkaar 'gezondheid' toe, en 'heil', en 'vrede', en 'zegen'. We bewijzen elkaar de eer die ons als mede-mensen toekomt. Want zo is het : toasten doe je om elkaar te eren, uit dankbaarheid voor elkaar, uit dankbaarheid voor de verbondenheid die ons allen bepaalt bij hetzelfde uitgangspunt, namelijk dat lk van ons een bouwsteentje is van die grote mensen-gemeenschap. Ieder van ons is anders en ieder van ons heeft alle anderen nodig. Paulus heeft het over de kerk in zijn brief aan de Korintiërs, maar je kunt het evengoed toepassen de wereldgemeenschap van mensen. Toasten op de verbondenheid die hoop brengt in onze levens die door afwachtend de kat uit de boom kijken of zelfs uit wantrouwen soms op slot zitten. Toasten is een teken van hoop: je neemt de vrijheid om uit te reiken naar de ander. Als het authentiek is, dan laat je jezelf erin zien. Je toont dat goede hart van jou en dat maakt je kwetsbaar. Met geloven gaat het niet anders. Ook daarin toon je je goede hart en ook daarin word je heel kwetsbaar. Toasten en geloven: misschien hebben je beide nog nooit met elkaar verbonden, En toch…geloven is als een toast op het leven! Geloven is een feest. In principe toch. Toasten is een lofprijzing.
En er is reden voor feest en lofprijzing als we Jesaja beluisteren. Er is licht gekomen in de donkere dagen. We hebben, volgens Jesaja, immers te maken gekregen met de avances van

een verliefde God, die ons versieren wil met een nieuwe naam, een kroon op het hoofd, een koninklijke tulband. God houdt het niet meer van verlangen naar ons, God is een jonge man die eindelijk zijn geliefde gevonden heeft en het maakt hem onzeglijk blij. Als je verliefd bent op elkaar dan put je je uit om het voor de ander zo goed mogelijk te maken. Dat is de boodschap van Jesaja: God die zich uitput om zijn schepping goed en heel goed te laten zijn - zoals ze bedoeld is volgens het scheppingsverhaal. Het moet uit zijn met je verlatenheid en met de troosteloosheid van je land. Nu word je ten huwelijk gevraagd. Dus maak je op voor het feest: laat jezelf dus maar een beetje meer los, laat je angst varen, stuur je ego wandelen en maak ruimte in je hart opdat Gods verliefdheid en daarmee alle belemmering voor je geluk als kaf zou kunnen wegwaaien. Of in de woorden van Paulus: Laat die heidense goden die taal noch teken geven, maar los en geef je over aan de Geest van de Levende.
Er is dus reden tot feest. Maar nu is feesten ook altijd een beetje tricky. In het feest laat je het achterste van je tong zien. Feesten vraagt om transparantie en vertrouwen. Je laat zien dat je blij bent. De angst om voor schut te staan heb je achter je gelaten. Je hebt jezelf losgelaten. Feesten is daarom zo leuk omdat het je vrij maakt. Ook dat hebben feest en geloof met elkaar gemeen: dat ze een mens vrij maken.
Volgens de Bijbel zijn mensen bedoeld voor het feest. De hele mensengeschiedenis loopt uiteindelijk uit op één groot feest. Het feest van God met de mensen, het feest van de mensen met hun God: het bruiloftsfeest. Geloven is er alvast het voorspel van. Geloven is leven van feest tot feest.
Dat kunnen we ook leren van de joden. Joden leven sabbat tot sabbat. Elke vrijdagavond vindt in een gezin een tweede huwelijk plaats: de koningin Sabbat komt binnen en wordt begroet als een bruid. En elke zaterdagavond vindt – zo laat mogelijk – een kleine rite van echtscheiding plaats, want de koningin verlaat de gemeenschap weer. Om echter de goede geur van de sabbat niet te vergeten, wordt een welriekend kruid uitgedeeld: iedereen snuift de geur van de sabbat op. Tot volgende week vrijdag dan!
Feesten is een ook een diep-christelijke reflex. De Oosterse christenen hebben nog steeds die uitgebreide cultuur van kerkelijke en liturgische feesten, van gedenkdagen en heiligenfeesten. Want al het goede moet benoemd worden. Zo ook de vreugde om iemand ter gelegenheid van zijn of haar verjaardag, de vreugde om het samen op weg zijn in het vieren van de verjaardag van huwelijken en vriendschappen, de vreugde om het weerzien van een bijzonder iemand, het klinken op de verzoening die mogelijk was, scharniermomenten in het leven van onze kinderen waarin het leven telkens ietsje meer ontwaakt, en nog zoveel meer…

Feesten is geloven en geloven is feesten. Het is genieten van de goede wijn die ons in het leven óók wordt voorgezet. Zoals vandaag. In de evangelielezing van de Bruiloft van Kana. En waar komt die goede wijn dan vandaan? Een wijnboer zal je vertellen dat het afhangt van de grond waarop de wijnstok geplant is, van de hoeveelheid zon ook die druiven gehad hebben, van de kwaliteit van de druif, van de kwaliteit van zijn eigen zorg, enz….maar wat hij je niet vertelt is dat laatste detail, die laatste allerpersoonlijkste ingreep in het proces waar

hij alleen over gaat en waarvan hij ook alleen precies het wat en hoe en waarom weet…Elke wijnboer heeft zijn geheim. En dat wordt van generatie op generatie doorgegeven én bewaard!
Zo hebben de dienaren in het evangelie ook hun geheim wat de wijn betreft. Dat hij van een uitzonderlijke kwaliteit is en in overvloed voor handen, dan merkt de tafelmeester ook, maar waar hij vandaan komt…?
De situatie is ernstig. Ze wordt samengevat met die ene zin die door Maria wordt uitgesproken: “Ze hebben geen wijn meer!” Of met andere woorden: het feest is onmogelijk! Misschien omdat er geen reden tot feesten is of omdat men het feesten verleerd heeft en verzuurd is geraakt…De verbondenheid is verbroken en dus zijn de wonderen de wereld uit. “Ze hebben wijn meer!” Het lijkt al van het ergste wat mensen kan overkomen. En het overkomt ons! De onrustige tijd geeft ons ongetwijfeld ook dat gevoel dat de wijn op is. Er lijkt maar weinig positiefs over de toestand in de wereld te zeggen. Daarbij komen dan nog onze gevoelens van machteloosheid. We hebben geen wijn meer. Maar toch betekent dan weer niet dat ze niets meer zouden hebben. Ze hebben blijkbaar volop water. Over de waarde van water kunnen we niet laatdunkend doen. Zonder water geen leven. In het Johannesevangelie verwijst ‘water’ echter altijd naar de reinigingsregels en het onderscheid tussen zogenaamde ‘reinen’ en ‘onreinen’. Reinigingswater schept verdeeldheid. Het betreft dus een wijze van geloven en een wijze om met God om te gaan, die in plaats van verbondenheid te stichten, die brutaal kapot maakt. Water is in dit evangelie niet onschuldig, Integendeel: het staat voor spanning, zoals we die in de samenleving ook aantreffen. Ze hebben geen wijn meer, er is alleen nog water. Mensen liggen er gebroken bij.
Maar water kan blijkbaar wijn worden! Als het feest kapot wordt gemaakt, dan laat Jezus zich blijkbaar niet onbetuigd.
“Waar komt nu toch die wijn vandaan?”, vragen wij ons samen met de tafelmeester nog steeds af. Maria vertelt ons het geheim van de wijn. Maria geeft het ons door zoals de wijnbouwer het doorgeeft aan zijn kinderen. Het geheim van die goede wijn zit namelijk verscholen in die andere uitspraak van haar: “Doe alles wat hij jullie zal zeggen!”

Het water dat voor verdeeldheid zorgt, moeten we in Jezus handen geven. Jezus’ levensweg maakt ons duidelijk hoe dat water in wijn kan veranderen. Jezus is degene die bruggen slaat en paden naar ‘de ander’ ontgint. Als we gaan leven zoals hij het ons voordeed, dan wordt het bruiloftsfeest mogelijk: het grote feest van de verbondenheid, van mensen onder elkaar en van mensen met God. En vooral: wie zich, zoals Jezus, geeft aan de verbondenheid met de Vader, die mens voelt Gods vriendschap in zijn of haar hart opgaan als de zon die de mist breekt op de ochtend van wat een stralende dag zal worden. Een feestdag.

Het is maar dat wij het weten… Alles wat Hij tot ons zegt, ook doen: dat is het geheim van het feest en dat is geloven. Geloven is de finishing touch van een goed leven! En hier aan deze tafel van de Eucharistie worden we nu verzameld en vinden we elkaar en doet de Heer

het ons voor: de echte vrijheid van het gegeven worden. Rond de tafel van de Heer kunnen we het ervaren: verbondenheid en vriendschap, het goede leven.
Laat ons maar doen wat Hij ons zal zeggen!
Gezondheid! Op het geloof, op het leven, op elkaar, op onszelf, op het verbond, op de Heer!
Proost! Gezondheid!
Amen.

Joris Vercammen, joris.vercammen@okkn.nl